

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za Jugoslavijo . . . K 10—
» ostalo inozemstvo » 15—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 20 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvu lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnehranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVIII.

Celovec, 28. marca 1919.

Št. 13

Ob dvanajsti koroški uri.

Naši nemški sodeželani razvijajo že dalje časa v ozemlju, ki je od Jugoslovanov zasedeno, propagando za Nemško Avstrijo. Letalci mečejo letake z zraka. Tak list kroži tudi v Celovcu. Kakor v svojih listih, tako tudi v teh lažejo na debelo. List pravi: »Jugoslovanski dopisni urad poroča z dne 12. marca iz Belgrada: V seji narodnega zbora, v katerem imata tudi jugoslovanska voditelja kot zastopnika koroških Slovencev Smodej in Grafenauer sedež — izvoljena nista — je izjavil ministrski predsednik Pribičević, da nekateri poslanci iz Dalmacije niso mogli v Belgrad priti, ker so jih zadržale italijanske oblasti. Po poročilu tajnika verifikacijskega odbora, je slovenski član zbornice začel poročati v slovenskem jeziku, kar je vzbudilo pri drugih poslancih nevoljo. Podpredsednik dr. Korošec (voditelj Slovencev) je predlagal ob velikem pritrjevanju zbornice, naj se poročilo v slovenskem jeziku opusti, ker so vsi Slovenci srbohrvaškega jezika zmožni. Ta predlog je bil sprejet. Slovenci! Tako se bo vam godilo v Belgradu, v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. V avstrijski zbornici ste smeli slovensko govoriti, v Jugoslaviji pa se morajo Slovenci Srbom ukloniti in ne smejo v maternem jeziku govoriti. Zdaj že začenjajo tako.« Tako poroča nemški letak. In kaj je resnica?

Če bi bili Nemci poštene, bi bili brali zadnjo številko »Mira«, kajti »das Serbenblatt Mir«, kakor nas sedaj nazivajo (nam je le v čast), je vendar malo boljše poučen kakor pa koroški dnevnik. Ta »Serbenblatt Mir« piše na str. 58: »Nato je prešla zbornica k dnevnomu redu. Poročilo je čital tajnik verifikacijskega odbora dr. Hinko Križman v srbohrvaškem jeziku. Nato ga je pričel čitati slovenski član odbora dr. Lončar v slovenščini, kar pa je zbudilo med slovenskimi poslanci nemire. Ministrski podpredsednik dr. Korošec (Jugosl. klub) je nato med odobravanjem cele zbornice predlagal, naj se čitanje v slovenščini

takoj opusti, ker vsi Slovenci razumejo srbohrvaščino. Nato je bilo čitanje poročila v slovenščini prekinjeno.« Tako piše »das Serbenblatt Mir« in to je resnica, nemško poročilo pa je zavijanje in laž. Slovenski član zbornice je torej bral zapisnik v slovenskem jeziku, kar je vzbudilo med slovenskimi poslanci nemire, torej ne »med drugimi«. Slovenski poslanci so manifestirali s tem za jugoslovansko vzajemnost. Slovenski poslanci v Belgradu govorijo in razpravljajo v slovenskem jeziku, tudi kak Lučovnik ali podobni bodo lahko v Belgradu slovensko govorili, če jih bo slovensko koroško ljudstvo izvolilo. In kakor naš »Mir« ni samo »das Serbenblatt«, ampak poroča o troimenskem narodu Jugoslovanov, o Slovincih, Hrvatih in Srbih, o Jugoslovanih, katerih država se bo, ako Bog da, raztezala od Šmohorja v Zilski dolini pa do solunskih vrat, ki bo obsegala 13 milijonov prebivalcev, Nemška Avstrija pa 6 milijonov, tako so zastopani v Belgradu Srbi, Hrvati in Slovenci.

In kakor vemo iz zanesljivega vira, so Srbi ravno nas Slovencev in posebno še koroških Slovencev prav veseli. Smodej in Grafenauer sta imenovana za poslanca, ker je državni zbor v Belgradu »narodno predstavništvo«, predstavlja torej jugoslovanski narod po zastopnikih iz vseh strank. Koroški nemškutarji so zastopani v Celovcu po poslancih, ki tudi niso izvoljeni, v provizorični deželni zbornici, koroški Slovenci pa smo zastopani v državnem zboru v Belgradu. To je razlika!

Letak prinaša tudi tendenciozno poročilo iz Črne gore, da se morajo Srbi boriti proti Črnogorcem, in pristavlja, »bodo se morali pač tudi koroški Slovenci vojevati proti jugoslovanskim bratom«. Nam se ne bo treba bojevati proti Črnogorcem, ker se je ves narod izrekel za Jugoslavijo in odstranil kralja Nikito. Kje je več svobode? Ko je Grafenauer govoril v deželni zbornici koroški slovensko, je bil ogenj v strehi. Zakaj pa koroška zbornica ni sklenila, da se lahko razpravlja v deželnem zboru tudi v slovenskem jeziku? (Ko imajo koroške Slovence tako radi in jim govore,

da so enakopravni! Op. stavca.) To bi bil demokratizem, to bi bila pravica. Te pravice pa nam koroški Nemci nikoli ne bi dali, kajti vsa njih ljubezen, s katero nas sedaj obsipljejo, je le hinavščina. Sedaj se kažejo, kakor da bi bili naši najboljši prijatelji, sedaj, ko jim voda v grlo teče in ko bodo plačevali, da bo joj, naj bi tudi mi bili dobri, da bi jim pomagali zavoženi voz iztirati iz gnojnice.

»Koroško Korošcem« vpijejo in vendar je ta klic največja hinavščina. Nikoli še niso odkrito mislili, bili so vedno zahrbtni sovražniki. Da, Koroško Korošcem, nemški del Nemcem, jugoslovanski del pa jugoslovanskim koroškim Slovincem. Kjer prebivamo mi, tam je naša zemlja. In zemlja je božja in kmetova, je rekel jugoslovanski regent Aleksander.

Kar se tiče drugih trditev, ki jih prinaša letak, naj »Mirovi« bralci preberejo članek »Položaj«, pa bodo videli, kako naša stvar sedaj stoji. »Ljudsko glasovanje«, ki so ga uprizorili koroški Nemci za Nemško Avstrijo potem, ko so vpadli s tolpami v naše kraje, pa je vredno piškavega oreha. Tudi v Parizu je ta komedija že znana.

In kakor kličejo Nemci na koncu: »Korošci v zasedenem ozemlju, vztrajajte, kmalu pride vaša rešitev«, tako kličejo mi: »Koroški Slovenci v ozemlju, ki so ga zasedli nemški žolnirji, vztrajajte, kmalu pride tudi vaša rešitev izpod tujčevega jarma. Dvignite glave, ker približuje se vam vaše odrešenje,« je zaklical dr. Korošec.

Položaj.

Vest, da bi imele pripasti slovenske pokrajine na jugu in zahodu Italiji, je vzbudila po vsej Sloveniji veliko ogorčenje. Sedaj poročajo časniki, da so te vesti neresnične in da je bilo časopisje iz Berna mistificirano. Jugoslovanski delegatje v Parizu so predlagali, naj Wilson odloči med nami in Lahi. Lahi so ta predlog odklonili. V predkomisijah pa se je obravnavalo naše vprašanje in iz komisij je prišlo v javnost in v liste. Razgovarjali so se torej že, kako si

Vesel srečnega konca, vdarim v tipke in dr-dr-dr je šlo desetkrat C-dur gori in doli, gospod Anton pa je oblastno kadil in meni pod nos pihal; po vrhu sem zaigral še dvakrat a-mol, kar je, po tiho rečeno, precej eno in isto, pa gospod Anton najbrže ni vedel, ker je bil z mojo pokoro zadovoljen ko sem končal. Tako sem tisti dan svojo prvo tobačno preskušnjo opravil, kako sta opravila Žan in Janez, pa nisem povprašal, le toliko vem, da listja nismo več kadili. Koledar in bukve so imeli mir pred nami!

* * *

Na to kratko zgodnico sem se spomnil, ko je vihrala svetovna vojna. Ta pošast v obliki neštetihih morilnih orodij, ki je ugonobila milijone ljudi in posestev, da je ustregla nekaterim mogočnejšem, tudi nam ponižnim tobakarjem ni prizanesla. Kdo se ne spominja, kako smo stali pred trafikami, kako smo dražili tobak; kako so nas mučili in nas še mučijo z raznimi kartami, in slednjič — vsi, razun Francike — kadimo bukovo listje, tudi gospod Anton, ki seveda že davno ni več kaplan, temveč že približno dvajset let župnikuje v Belokrajini. Kar je bilo nam otročajem prepovedano, uživajo danes odrasčeni — ob državnem nadzorstvu! Radoveden sem, ali bi me gospod Anton tudi danes še na čelo potrkal, ako bi se srečala! In Francika?! Francika se je poročila na Kras, ima dobrega moža in hudega viržinkarja, odrasčene otroke, ki tudi že kade; ona sama je cela matrona in bo kmalu videla Abrahama.

Podlistek.

Bukovo listje.

Spisal J. Z.

(Konec.)

2.

Moji stariši so imeli posnemanja vredno navado, da so tudi med šolskimi počitnicami name mislili. Preskrbeli so mi namreč inštruktorja, ki je z menoj vsak dan eno uro ali vsaj trikrat na teden ponavljal razne predmete in me tako držal v precepu, vlivaje mi, če ne tako pogosto kakor med letom, pa vsaj pomalem olje razsvitljenja v mojo temno in prazno svetilko. Na počitnicah pri ucu pa tega ni bilo mogoče, ker je na deželi malo inštruktorjev. Zato se je pa ponudil kaplan gospod Anton, da ponavlja z menoj klavirske vaje in tako sem vsak dan točno ob eni uri popoldne zahajal v župnišče. Ondi sva z gospodom Antonom ponavljala, to se pravi, igral sem jaz, gospod Anton pa je poslušal. Pri vsaki disonanci me je krenil po prstih: »pasja noga, fis! kosmata kapa, ali ne vidiš? dis!« jaz sem pa disharmonijo hitro popravil in dalje igral, kakor bi bilo vse v najlepšem redu. Iz klavirja so se dvigali mikavni glasovi raznih akordov in skal, kadenc in oktav, vmes so pa frčale pasje noge in kosmate kape.

Tako je bilo tudi nekaj dni po zgoraj opisanem dogodku, na kojega sem bil skoraj pozabil, ko me gospod Anton sredi igranja nenadoma vpraša: »Kdaj si pa tizadnjikrat tobak kadil?«

»Gospod Anton,« začudeno odvrnem, »saj sploh še nisem nikoli tobaka kadil!«

»Kaj bi lagal! Kaj pa je bilo na paši? Seveda, tobaka nisi kadil, ampak bukovo listje! Bukovo listje, kaj pride vam otrokom na um!« In potrkal me je po čelu: »Bukovo listje! Slamo, slamo, bi otroci kadili; in tisto, ki je v vaših glavah, da bi bilo več prostora za šolo! Ne pa bukovega listja!« In zopet me je po čelu potrkal.

»Povej, kako pa je bilo!«

»Nič ni bilo!«

»Ti zakrkneneč, ti! Ako ne poveš, povem njcu, on pove teti, teta mami, mama pa očetu, in ž njim bosta orala, ko prideš domov!«

Ta nekoliko dolg uradni postopek me je oplašil in povedal sem od kraja do konca, kako je bilo, le o želodcu in češpljah sem molčal. Ko sem bil pri kraju pa seže gospod Anton v prsni žep po etui, vzame iz njega viržinko in jo proti vsej navadi pedagoške discipline vpričo mene pred glasovirjem prižge.

»Vidiš, poba! Tako se kadi, pa šele kadar dorasteš. Ko te potrde k vojakom, si kupi viržinko in vtakni jo za klobuk ali pa med zobe; tak pet-pedi od tal, kakor si ti, naj pa gloda kifeljce in soljence, ne pa cigarete z bukovim listjem« — in zopet me je potrkal po čelu.

»Ali oblubiš, da ne boš več kadil?«

»Bukovega listja gotovo ne!«

Gospod Anton ni spoznal skrivnosti mojega odgovora, zato me pohvali: »Tako je prav! Ker pride pa za vsakim grehom pokora, preigraj škalo C-dur desetkrat in popusti kajenje.«

bodo razdelili našo kožo, a odločitve še ni. Najprej pride na vrsto določitev francosko-nemške meje, za tem povabilo nemškemu delegatom, v prvi polovici aprila in morda še pozneje pride na vrsto rešitev našega vprašanja v komisijah in potem šele v svetu desetorice zastopnikov velesil. Jugoslovanski delegatje bodo najbrž predlagali plebiscit ali ljudsko glasovanje za vse naše pokrajine, ki so od Lahov zasedene. Lahki bodo delali proti. Konferenca pa bo morala rešiti jugoslovansko vprašanje in če ga ne bo pravično rešila, bo pustila na našem narodnem telesu kal za novo vojno v bodočnosti. Zato je želeli, da zmagajo Wilsonova načela, brez katerih na svetu ne bo trajnega miru.

Kaj pa s slovensko-nemško mejo? Prepričani smo, da pride vse ozemlje, kjer prebivamo Slovenci, pod Jugoslavijo. V „Journal de Debats“ je napisal Gauvain uvodnik o mejah med nami in Nemško Avstrijo. Pravi, da se od nekaterih strani čuje, da bi Dravska dolina tvorila velik del meje. Gauvain pravi, da bi takšna odločitev bila obžalovanja vredna pomota, ker bi ostali s tem nesporno slovenski kraji izven Jugoslavije. Celovec in Maribor sta samo umetno germanizirana. Mirovna konferenca ne sme pozabiti, da moramo med Dolomiti in Ogrsko postaviti močno trdnjavo proti Nemčiji. S tem branimo ne samo Slovence in v obče Jugoslovane, marveč interese cele Evrope. Tako pravi francoski list. A kaj pravi k temu oficialna francoska politika?

Politični pregled.

Odločitev pade v aprilu.

Geneve, 20. marca. Najvažnejše vprašanje, ki sedaj zanima mirovno konferenco, je, ali se naj zopet podaljša premirje, ali pa naj se sklene z Nemčijo preliminarni mir. Zdi se, da je odločitev v zadnjem zmislu gotova in sicer pod vplivom Wilsona. Nemški delegati bodo, kakor že večkrat javljeno, povabljeni v Pariz pričetkom aprila, toda šele potem, ko bo definitivno določena francosko-nemška meja. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, pride za to odločitvijo in po prihodu nemških delegatov na vrsto več vprašanj in sicer kot prvo jugoslovansko-laški spor in določitev naše meje. Šele po podpisu preliminarnega miru, in sicer najbrže po preteku treh tednov, pride na vrsto ruski problem. Tako je izjavil prošli ponedeljek Clemenceau nekaterim političnim osebnostim v privatnem razgovoru.

Volilna reforma za koroški deželni zbor.

V začasni deželni zbornici so sklenili v preteklih dneh volilno reformo za deželni zbor. Po tem načrtu ima Spodnja Koroška z mestom Celovcem in okolico ter političnim okrajem Trg, Šent Vid, Velikovec in Volšperg 27 mandatov. Zgornja Koroška z Beljakom in okrajnimi glavarstvi Beljak, Šmohor, in Špital pa bi imela

Društveno življenje v Celovcu pred vojsko.

Med celovškimi Slovenci je bilo pred vojsko društveno življenje jako razvito. Imeli smo 26 slovenskih društev, ki so večinoma tudi delovala.

Ozreti se hočemo na delovanje kulturnih in podpornih društev v letih 1912 in 1913.

V slovenski krščanski soc. zvezi je bilo včlanjenih 50 izobraževalnih in delavskih društev. Sedež koroške zveze je bil v Celovcu. Ta duševna centrala prosvetne organizacije je bila jako delavna.

Leto 1912.

14. jan. je priredilo Slov. kršč. soc. delavsko društvo predpustno veselico. 11. febr. je priredila Slov. kršč. soc. zveza tombolo in vsekoroško slov. pevsko slavnost, na kateri je nastopilo 120 pevcev in pevk naenkrat, nastopilo pa je tudi 50 „Orlov“. Udeležba je bila ogromna — nad 600 udeležencev. 12. in 13. febr. se je vršil socialni tečaj S. K. S. Z., zabavne večere je prirejalo tamburaško društvo „Bisernica“. 25. febr. je uprizorilo delavsko društvo „Miklovo Zalo“, ki jo je 3. marca ponovilo. 24. marca pa se je vršil občni zbor S. K. S. Z. Predvečer, dne 23. marca, se je vršil občni zbor slov. kršč. soc. delavskega društva. 27. aprila se je vršil zopet mesečni shod delavskega društva, ki se skoraj redno ponavlja vsak mesec, tako 15. junija, 28. junija in 21. septembra. A slov. kršč. soc. zveza ni delovala samo v Celovcu, ampak tudi na deželi. Priredila je leta 1911 156 društvenih shodov in poslala 75 krat govornike na deželo.

18 mandatov. Za od Jugoslovancov in Lahov zasedene kraje je stavil Schumy spremenjevalen predlog, po katerem deželni svet iz vzrokov, ki se tičejo zasedanja, lahko spremeni določbe volilnega reda, da se omogoči volitev v zasedenih krajih. Oziral da se je samo na kraje levo od Drave in desno od Borovelj. Okraji Dobrlavas, Železna Kapla in Pliberk so izključeni. Šumijev predlog je bil sprejet. Poslanec Lukas je opozoril, da bi pod gotovimi pogoji tudi več delov Koroške lahko prosto postalo, in bi morali vsled tega število mandatov povečati.

Izdatki koroške dežele

so znašali:

1890	2,100.000 K
1895	3,040.000 „
1900	3,750.000 „
1905	4,200.000 „
1910	6,500.000 „
1915	6,540.000 „
1918	10,200.000 „
1919 brez izdatkov za nemško „Volkswehr“ .	14,700.000 „

Med vojsko so napravili 4 milijone dolga. V zadnji seji deželnega zbora so sklenili, da najamejo posojilo do zneska 4 milijonov, ki bi se raztezalo na več let.

Dnevne vesti.

Antantna komisija na Koroškem.

Deželno vojaško poveljstvo za Koroško razglasa: Dne 19. t. m. se je prijavil pri deželnem poveljstvu v Celovcu francoski stotnik, član kontrolne komisije za Štajersko in Koroško, ki je prispel semkaj iz Ljubljane in je napovedal obisk imenovane misije zavezniških držav za prihodnje dni. Misija bo sestojala iz polkovnika kot predsednika, iz osem častnikov raznih zavezniških držav in 12 mož spremstva ter bo uradovala v Celovcu. Potovala bo kakor svoječasno ameriška komisija po deželi in nadzorovala izvršitev pogojev premirja. Javnosti se bo o tej stvari poročalo.

Velik požar v Žrelcu. Dne 24. t. m. ob dvanajstih opoldne je začelo goreti v graščini grofa Goesa v Žrelcu. Ljudje pravijo, da so kruh pekli in da se je vsled tega vžgalo. Ogenj je nastal v gradu. Ker je bilo vetrovno, se je hitro razširil po vasi. Pogorelo je 12 hiš s 24 stavbami. Cerkev, župnišče, nova šola, „Schloßwirt“ in Lampl so ostali nepoškodovani. Celovška požarna bramba se je takoj odpeljala v Žrelec in je krepko pomagala dušiti ogenj. Tudi požarne brambe iz Šent Petra, Šent Ruperta in Št. Jurja so prišle na pomoč. Zgorelo je tudi nekaj moke. V neki hiši je bilo naloženih precej ročnih granat, ki so jih še pravočasno spravili na varnost. Komu so bile te namenjene?

Cerkvene vesti. Zlati duhovniški jubilej obhajajo 25. julija sledeči duhovniki: stolna kanonika dr. Jožef Somer in Janez Vidovic ter

Slovensko katehetsko društvo je gojilo strokovno izobrazbo in metodiko veronaučnega pouka. 11. jan. 1912 je imelo zborovanje z referatom: pouk veronauka na enorazrednicah. Drugi sestanki tega društva so se vršili po deželi, kjer so bili v šolah ob tej priliki tudi praktični nastopi.

Za šolstvo je skrbelo „Slovensko šolsko društvo“, ki je imelo 7. marca III. redni občni zbor, 4. marca pa je bila ustanovljena podružnica „Slov. šolskega društva“ za Celovec in okolico. Kakor znano, je Slov. šolsko društvo prispevalo k stroškom Narodne šole v Št. Rupertu pri Velikovcu in v Št. Jakobu v Rožu.

Tudi podružnica „Slov. Straže“ je delovala, 5. julija je imela občni zbor.

Istotako je bila delavna podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda.

Pričela se je tudi strokovna organizacija. 3. avg. je bil ustanovni shod Jugoslovanske strokovne zveze.

Celovski „Orel“ je praznoval 29. septembra obletnico svojega obstanka.

Slovenski hrilolazci so bili združeni v koroški podružnici S. P. D. 14. febr. se je vršil XII. redni občni zbor

Narodna Čitalnica je priredila 21. jan. koncert v korist Ipavčevega spomenika, na njem je bilo zastopane mnogo slovenske inteligence. 31. marca je priredila predavanje o Dalmaciji s skioptičnimi slikami. Po posredovanju „Čitalnice“ je 26. aprila priredilo Slov. gledališče v Ljubljani igro „Nebesa na zemlji“ v Celovcu. 12. maja pa je priredila Čitalnica predstavo igre „V znamenju

dekan Jožef Peterman na Otoku. Štiridesetletnico mašništva obhaja župnik na Žihpoljah Franc Michl. Tridesetletnico pa Štefan Bayer, župnik v Grabštanju, Martin Krejci, župnik v Borlah, Anton Žak, župnik in komendant na Rebrci. Srebrno mašo pa bodo darovali knezoškof dr. Adam Heffer, dekan v Kapli Valentin Limpl, Jan. Pirker, mestni župnik v Celovcu, Henrik Smažik ter Alojz Umlauf, župnik v Labudu. Ti so bili v mašnike posvečeni dne 22. julija 1894.

Pomanjkanje živeža. Nemški listi pri našajo oklic „na vse“, ki je podpisan od vseh štirih koroških nemških strank ter od vojaškega sveta, v katerem pravijo, da se nagibajo majhne zaloge h koncu in da se bližajo najhujši časi, ako dežela ne dobi od drugod živeža. Rotijo trgovce, naj sami znižajo cene, če ne bodo nemiri nižje cene prisilili. Rotijo kmete, da naj oddajajo mleko, živino, jajca občinam in ne zasebnikom, da meščani srednjih in nižjih slojev ne umrejo gladi. Ostro nastopajo proti tihotapstvu v trgovini. Množice stradajočega prebivalstva na deželi in v mestu poznajo te prekupčevalce živil. „Svarimo vas v zadnji uri.“

Bivši avstrijski cesar Karel se je preselil v Švico.

Šolske vesti. Višji šolski svet v Ljubljani premešča učiteljico Vido Soklič iz službenih ozirov s šole v Tolstem vrhu na ekspoziuro Pod Peco nad Črno ter odpušča Gabrijelo Dobrin, učiteljico v Dobrlivasi, na lastno željo iz javne šolske službe v kraljestvu SHS.

V Trbižu poučuje laški nadporočnik v šoli civilno prebivalstvo v laškem jeziku. V ljudski šoli se uče otroci po 3 ure na teden laščine.

Iz italijanskega ujetništva v taborišču pri Vidmu (Udine) pošiljajo vsem domačinom pozdrave: Oshgan Peter iz Poreč ob jezeru, Oparian Friderik iz Globasnice, Abuja Janez iz Blač, Zöttl Janez iz Logevasi, Stram J. iz Grabštanja, Lesjak L. iz Galicije, Leininger Peter iz Peračice pri Sinčivasi, Razgoršek iz Kotelj, Spöck Urh iz Borovelj, Trupi Andrej iz Razborja na Štajerskem, Javornik Anton iz Mislinja. Z nekaterimi je govoril gospod, ki je po trgovskih potih prišel v Videm. Godi se jim primeroma dobro, samo tožijo, da ne smejo pisati domov, ker je prepovedano. Denarja in tobaka nimajo, tudi ne dobivajo plače. Jesti imajo dovolj, zjutraj kavo, opoldne juho, 200 gr mesa in zraven riž in makarone in vsak dan hlebček belega kruha. Tudi radi dela se ne pritožujejo. Čistijo ulice, ceste in trge, belijo in popravljajo hiše. Po domu se vsem toži. Kar se godi v bivši Avstriji, o tem nimajo pojma.

Borovlje. (Krađejo in ropajo.) Žandarmerija je prišla nemška vojaka, člana „Volkswehr“ Rudolfa Serya in Edvarda Sachererja ter ju izročila divizijskemu sodišču v Celovcu. Ta dva sta vlomila v gostilno Marije Schwarz v Borovljah ter ukradla okoli 60 kg povejenega svinjskega mesa, ki je vredno 1800 K, ako se kg računa po 30 K. Za to ceno pa ga v Nemški Avstriji nikjer ne dobite.

Sele. Naša občina je zdaj razdeljena na dva dela. Pri cerkvi, Frajbach, Homeliše in Šajda

križa“, ki jo je predstavljalo „Dramatično društvo“ iz Maribora. Udeležba je bila ravno pri tej igri velikanska.

Celovec pa je bil tudi sedež raznih podpornih društev. 18. aprila je bil občni zbor „Podpornega društva slovenskih organizatorov“, od 15. do 19. pa se je vršil pod vodstvom večščaka Kramolca, ki je dovršil študije v Klosterneuburgu, cerkvenoglasbeni tečaj.

Za gmotno podporo koroških slovenskih visokošolcev je skrbelo „Podporno društvo za slov. dijake Koroške“, ki je imelo 7. okt. svoj občni zbor. Podpiralo je večino slovenskega akademičnega dijaštva.

„Učiteljski Dom“, ki je zboroval 24. nov., je skrbel za podpore koroškim slov. učiteljskim, ki so deloma študirali v Celovcu, deloma v Mariboru.

To so bile glavne prireditve naših društev v Celovcu leta 1912. Podatki so posneti po „Miru“ 1. 1912.

Leto 1913.

Isto živahno društveno delovanje opazamo tudi to leto.

Delavsko društvo je priredilo 19. jan. zabavni večer z igro, šaljivo pošto, tamburanjem in petjem, 8. februarja se je vršilo mesečno zborovanje, 9. marca zopet mesečni shod s predavanjem prof. dr. M. Ehrlicha o Jeruzalemu, 6. apr. je uprizorilo veliko plesno veselico, 3. maja zopet mesečni shod itd.

Slov. kršč. soc. zveza priredi 23. februarja letno zborovanje, zvečer uprizorijo podljubeljski igralci igro „V krvi“. Istega dne se je vršil tudi

so v Jugoslaviji. Tam je vse v najlepšem redu. Zgornji in Srednji Kot pa spadata v Nemško Avstrijo. Tam smo pa zaprti kakor zločinci, da ne dobimo od nobene strani najmanjših živil. Prej so dobro vedeli za nas, ko smo njim dali še čez 200 vojakov, katerih je ostalo 40 mrtvih na bojnem polju in bolnišnicah, 15 je še pogrešanih in 10 pohabljenih. Dajali smo vsa vojna leta skoraj vso živino, volno, mast, surovo maslo in jajca v Borovlje, da je nekaterim gospodom zrastle lep okrogel trebušček, in zdaj ko slišijo, da se jim poje v Parizu zadnji miserere, so v svoji oholosti s celovškimi okr. glavarstvom ustavili vsako uvažanje živil v Sele. Na Bajdišah je straža nemških vojakov, ki vzamejo vsako majhno trohico živil proč, katera kdo zunaj na deželi izprosi in hoče v Sele nesti. Kmetje bi radi pomagali stradajočim družinam, ako bi sami kaj imeli in ne bili sami v veliki zadregi, porabili bomo zadnje zrno, in kaj bomo sejali, ko pride v kratkem čas setve? In kaj potem, ko še doma nič ne bomo pridelali? Dolgo let je nas tlačila in trpinčila ta tiranska nemška vlada, veliko smo pretrpeli in če Bog hoče, bomo še to menda preboleli. Če smo šli prosit v Celovec na okr. glavarstvo za dopust kakega vojaka, smo bili kratkoma odpravljeni. V Borovljah sem videl, kako je na kolodvoru vojak prosil slovensko za vozni listek, ki se je vračal z dopusta na laško bojišče. Dotični uradnik je zahrulil nad njega: „redens dajč“ in vrgel dopustni list na tla in postregel nemškimi damam. Pošiljali so k nam najzagrizenejšo učitelje. Grajščinski gozdarji so nam metali vse vrste polena pod noge, da bi uničili gospodarske vsakega, ki ni vlekel ž njimi. Ali naša trdna vera v vsemogočnega in pravičnega Boga je pomagala, da smo vztrajali in za to tudi zdaj, ko že skoraj od gladn umiramo, nismo obnupali nad božjo pravičnostjo. Naši plemeniti zastopniki bodo nam pripomogli do zlate svobode in boljše bodočnosti in gotovo pride tudi čez te ohole nemške uradnike božja kazen, in tudi tega gozdarskega gospodstva in robstva bode konec. Prišli bodo uradniki iz našega naroda, kateri so sami občutili ostre zobe nemških tovarišev, ti bodo z nami prijazno ravnali, otroke lepo v materinem jeziku učili. Mi jim pa zagotovimo, da bodemo njim pokorni, pošteni in marljivi državljani. K temu nam Bog pomoz!

Kmet iz Sel.

Podravlje. (Pobiranje podpisov.) V Dolah pri Podravljah so dne 18. marca pobirali podpise za Nemško Avstrijo. Tistim Slovincem, ki so liste vrnili, so rekli, da jih bodo nabiralci sami podpisali za Nemško Avstrijo. Mi smo Slovenci in ostanemo Slovenci. Živio!

Pliberk. V soboto 1. marca je priredila tukajšnja Narodna čitalnica v telovadnici ljudske šole zabavni večer v prid čitalniške knjižnice. Igrali so burko enodejanko, ki je s svojo roboto komiko izzvala mnogo smeha in zabave. Ljudstva je bilo nabito polno.

Bistrica v Rožu. Za Nemško Avstrijo so pri nas navdušeni samo gospodje uradniki in tisti „Slovenci“, ki so za časa vojske ponosno

prvi protialkoholni shod. — Za vaditelje koroške Orlovske organizacije se vrši 8. in 9. marca vaditeljski tečaj. — 27. aprila priredi „Zveza“ predavanje o afrikanskih misijonih s skioptičnimi slikami. „Orel“ je priredil 25. maja igro s tamburanjem.

Čitalnica: 26. jan. koncert vojaške godbe, nato ples. Ker je bil povabljen tudi deželni predsednik, so Celovčani demonstrirali in opljuvali slovenske dame. — Igro „Kmet in graščak“ uprizori po posredovanju Čitalnice dne 13. aprila „Dramatično društvo“ iz Maribora.

Vsa slovenska celovška društva pa so priredila dne 16. novembra veliko Einspielerjevo slavnost.

Šolska društva: 26. febr. občni zbor celovške podružnice „Slov. šolskega društva“, 16. jan. občni zbor Slov. katehetskega društva, 12. marca občni zbor Slovenskega šolskega društva, 19. apr. zboruje šolski odsek „Gorotana“, 29. maja je sestanek Slov. kateh. društva. 6. septembra pa se vrši občni zbor „Gorotana“. To društvo je priredilo 17. in 18. septembra v Podravljah dvadnevni tečaj za uporabo sadja in zelenjadi.

9. avgusta se je vršil občni zbor podružnice „Slov. dijaške zveze“ za Koroško.

Politično društvo je zborovalo 30. okt. Vršil se je 22. letni občni zbor.

Leta 1913. smo dobili tudi novo strokovno društvo, ki je tudi med vojsko delovalo; 26. novembra se je namreč vršil ustanovni shod „Slov. čebelarstva društva za Koroško“.

Tudi to leto je bilo društveno življenje v Celovcu precej živahno. Celovec je in mora ostati središče slovenskih prosvetnih, političnih in gospodarskih organizacij koroških Slovencev. Dob.

hodili s polnimi žepi, ko pa je bilo treba oddati živino in žito, pa so na vse grlo vpili „mi čemamo, tamle majo povne ašte“ pa so pokazali na narodno-zavednega kmeta. Sami so se pa skrili za vrata in so se debelo smejali. To je pri nemščurjih sploh navada, da svojih bratov ne ljubijo, kadar je treba kaj žrtvovati. Prepričali smo se o tem tudi v zmagoslavskih časih zasedanja Roža po Nemcih. Ko so namreč tedaj korajžni vojaki prikorakali k nam v vas, so jih nemščurji sicer prijazno sprejeli, ko pa so zahtevali od njih kosilo, pa jim je vzelo sapo in so takoj začeli kazati na slovenske hiše, češ, tam imajo vsega dovolj. Pa človek bi še ničesar ne imel proti temu, saj dobro vemo in smo tudi poskusili, da je vojak revež, a oni sami niso poznali mere.

Beljak. (Ropanje.) Po noči dne 21. t. m. so popolnoma oropali skladišče državne železnice, v katerem je bil naložen živež. Dne 22. t. m. niso mogli vsled tega izdajati uslužbencem živeža. — Na glavnem kolodvoru so „neznani“ zlikovci ukradli 40 zabojev cigar, večinoma viržink, cigaret in tobaka.

Gospodarstvo. Naš denar.

1. Denar in blago.

Denar je menjalno sredstvo. Kar imaš odveč, prodaš; za to, kar prodaš, dobiš denar, ta denar pa daš za to, kar kupiš. Denar ima torej le tam vrednost in pomen, kjer moreš kaj kupiti ali prodati. Čim manj blaga je v deželi ali državi, tem manjšo vrednost ima denar; tem večja pa je draginja. V svetovni vojski se je uničilo na milijarde vrednosti. Le pomislimo na opustošeno zemljo v Galiciji, na Goriškem, v Belgiji; porušene hiše, pokončani gozdi, uničen material vsake vrste; novo blago, nove vrednote so se izdelovale samo za vojsko, skoraj vsako drugo izdelovanje je počivalo. Delavci po tovarnah, obrtniki in kmetovalci — vsak, kdor proizvaja kaj za človeške potrebe, skoraj vsi producentje so bili v vojni službi. Uporaba je bila vedno večja, proizvodnja pa vedno manjša. Zato ni bilo obleke, ne obutve, ne orodja, ne živil. Špekulantje in prekupčevalci in banke so kmalu v začetku vojske kupili blago, kolikor ga je še bilo in ga potem prodajali po odušnih cenah ter napravili pri tem dobička sto, dvesto, tristo procentov in še več. Država pa je neprenehoma tiskala bankovce, da bi nezadovoljnost in pomanjkanje ublažila. In ko so državni uslužbenci, železničarji, uradniki vsled strašne draginje in bede zahtevali večje plače, jih je država potolažila s povišanjem plač in z draginjskimi dokladami. In kmalu je bila cela država preplavljena z bankovci.

2. Državni dolg stare Avstro-Ogrske.

Že pred vojsko je imela Avstro-Ogrska država okrog 20 milijard dolga, med vojsko se je državni dolg vsled vojnih posojil, ki jih je država razpisala, povišal na 100 milijard, med temi je bankovcev približno za 30 milijard. Zakaj bankovec ni nič drugega, kakor dolžno pismo, na katero ti mora država na tvojo zahtevo izplačati v zlatu svoto, ki je na bankovcu zapisana. Za ves ta dolg, tudi za vrednost bankovcev, je jamčila stara država s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Premoženje cele države se je cenilo pred vojsko na 135 milijard. Vsled vojske pa se je vrednost narodnega premoženja stare Avstrije znižala za 40 do 50 odstotkov, padla je torej nižje kakor je stanje celega državnega dolga. Ko bi bila Avstro-Ogrska še dalje trajala, bi bila morala priti na kant, do gospodarskega poloma. Na razvalinah stare Avstrije pa si je osem dedičev ustanovilo lastne domove: Jugoslavija, Češkoslovaška, Nemška Avstrija, Madžarska, Poljska, Ukrajina, Rumunija, Italija. In zdaj rešujemo težko vprašanje, kako si naj teh osem dedičev razdeli lastnino in bremena stare Avstrije. Enako? To že zaradi tega ne bo mogoče, ker veljajo nekatere države, na pr. Češkoslovaška, Poljska, Rumunska za zmagovalke in zaveznice antante; Nemška Avstrija in Madžarska ste premagani; Jugoslaviji Italija nagaja in je noče priznati. Verjetno je, da bo mirovna konferenca ukazala, da nove države na ozemlju nekdanje Avstro-Ogrske ta dolg plačajo in da bo določila tudi ključ, po katerem se bo moral ta dolg pokriti. Vsaka izmed teh novih držav bo morala prevzeti določen del bivšega skupnega dolga.

3. Naš dolg.

Za nas je važno vprašanje, koliko tega dolga pride na Jugoslavijo. Da moremo odgovoriti na to vprašanje, moramo vedeti, koliko imamo v Jugoslaviji bankovcev in koliko vojnega posojila.

Z ozirom na število prebivalstva bi prišlo na Jugoslavijo 6 milijard kron vojnega posojila in 5 milijard kron bankovcev. Od starega predvojnega državnega dolga, ki znaša nekaj manj kakor 20 milijard kron, bi padlo na nas z ozirom na število prebivalstva okoli 3 milijarde kron. Končno pride v poštev še nekaj milijard dinarjev srbskega državnega dolga.

Za pokritje teh precej velikih dolgov ima Jugoslavija mnogo bogatih gospodarskih virov. Mi imamo mnogo rodovitne poljedelske zemlje, prostora in kruha za pet ali šestkrat več prebivalcev, kakor jih imamo danes. Poljedelstvo, živinoreja, gozdi in tobak nam zagotavljajo lepe dohodke. Naravne sile, reke in morje, nam jamčijo za razvoj naše industrije. Zemljepisna lega je za nas silno ugodna, saj bomo v gospodarskem prometu posređovalci med vzhodom in zapadom. Državne dolgove bomo torej mogli plačati.

4. Krona v Jugoslaviji in Nemški Avstriji.

Pa bo rekel razsodni bralec: če pa tako dobro stojimo v Jugoslaviji, kako pa je to, da je naša krona vredna komaj polovico srbskega dinarja in komaj tretjino francoskega franka, pred vojno pa je veljala jednačba: 1 krona je 1 dinar je 1 frank. Da je kurz (vrednost) naše krone tako nizek, je vzrok to, da smo imeli prav do zadnjih dni še vedno skupen denar z Nemško Avstrijo in z Madžarsko. V teh dveh državah je več vojnega posojila in bankovcev kakor v Jugoslaviji. Dunaj in Budimpešta sta bili središči vojnih dobičkarjev. Denar, ki je tu nakupičen, je pokrit z vrednotami, ki jih nemška in madžarska država proizvajata. Poglejmo, kako je v tem oziru na Ogrskem in v Nemški Avstriji! Najbogatejši del stare Ogrske, to je Bačka in Banat, pripade Jugoslaviji. Ogrska sama nima industrije, ne vodnih sil, ne premoga, ne železa, ne trgovine, ne morja. Še bolj žalosten pogled v prihodnost ima pa Nemška Avstrija, ki je bila že prej navezana na uvoz živil. Industrija (tovaniških obratov) ima nekaj, a nima premoga. Nima ne moka, ne mleka, ne mesa, ne krompirja, ne sladkorja, ne tobaka; ima samo železo in sol. Zato vlada danes v Nemški Avstriji beda in žalosten pogled v bodočnost. S kmetijstvom se peča v Nemški Avstriji 2.988.596 ljudi, v javni službi in prostih poklicih jih je 1.701.950. Že iz teh števil je razvidno, da nemški narod v stari Avstriji ni bil kmetijski narod, ampak da je hotel biti narod gospodov. Te številke pa tudi jasno dokazujejo, da so gospodarske razmere v Nemški Avstriji skrajno obupne in da se vprašanje kronske vrednosti in vojnega posojila v Nemški Avstriji ne da urediti brez poloma.

Iz tega je jasno, da je naš denarni položaj veliko ugodnejši kakor je nemški, naša — jugoslovska — krona je več vredna, kakor je nemškoavstrijska. To je pa za naše narodno gospodarstvo velika nevarnost. Zato ne smemo izvažati blaga in živil izven meja Jugoslavije za plačilo v bankovcih. Razumljivo je, da nam bankovci, ki prihajajo k nam iz Madžarske in Nemške Avstrije, zmanjšujejo vrednost naših bankovcev. To pa moremo zabraniti samo s tem, da bankovce v Jugoslaviji nadomestimo z novim denarjem. To se bo tudi zgodilo.

Iz Belgrada poročajo:

Ureditev valutnega vprašanja v kraljevini SHS.

Belgrad, 18. marca. Kakor poroča „Trgovski Glasnik“, bo valutno vprašanje urejeno na sledeči način: Vlada bo v najkrajšem času potegnila iz prometa neprijateljski papirnati denar in ga zamenjala z državnim papirnatim denarjem kraljevine SHS. Namesto denarja avstro-ogrskе banke ne bodo stopili bankovci kakega našega denarnega zavoda, ampak državni papirnati denar, za katerega bo jamčila celokupna naša država z vsem svojim premoženjem in z vsemi svojimi dohodki. Novega denarja ne bo izdala srbska narodna banka, ampak država sama, dokler ne bo ustanovljena emisijska banka po vzgledu avstro-ogrskе banke.

Domače knjigovodstvo. Trg. ministrstvo bo izdalo naredbo, da se mora poslovati v vseh trgovskih in industrijskih obratih po trgovskih knjigah in administrativno le srbsko, slovensko ali hrvatsko. Nameščati se smejo le državljani kraljevine SHS. Kdor ravna proti temu, izgubi koncesijo.

Zemljiški zakon na Ogrskem. Ogrski uradni list objavlja ljudski zakon o udeležbi poljedelskega prebivalstva na zemljiščnem posestvu. Zakon izreka načelo, da namerava ogrska republika spraviti rodovitno zemljo dežele v roke prebivalstva, ki se bavi s poljedelstvom. V to svrhu

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 15.000.000.

Rezervni zaklad: K 4.000.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.

se razteza razlastilna pravica na vsa zemljiška posestva, ki presegajo 500 oralov zemlje, kjer pa bi bila potreba po zemljiški posesti posebno občutna, se bo smela razlastilna pravica uveljaviti izjemoma tudi že pri posestvih, ki presegajo 200 oralov zemlje.

Vsem interesentom. Sporoča se, da se snuje delniška družba za izdelovanje marmelade in sadnih konzerv ter žitne kave z imenom „Triglav“. Vsi pogoji so dani, da se bo podjetje lepo razvijalo. Uživanje marmelade se je med vojsko zelo razširilo in udomačilo. V Jugoslaviji nimamo nobene tovarne za izdelovanje marmelade. Uživanje žitne kave je bilo tudi že pred vojsko splošno razširjeno. Ne le meščani, uradniki, delavci, ampak tudi kmetovalci so splošno kupovali žitno kavo (Kneippovo in Vidrovo). Na milijone je šlo denarja iz jugoslovanskih pokrajin za žitno kavo in marmelado v druge, zlasti nemške dežele. Sedaj imamo Jugoslavlani lastno državo in se bo treba postaviti na lastne noge. Treba bo ustanoviti razna podjetja, ker bodo vsled colnine prišle stvari, ki jih nimamo doma, še veliko dražje. Obračamo se do vas s prijaznim vabilom, da se udeležite z denarjem pri tem narodnem podjetju. Delnice so po 500 K, ki se bodo, kakor po vsej pravici upamo, dobro obrestovale. Sedaj, ko se ne ve, kaj bo z avstrijskim papirnatim denarjem, ki se po 2 odstotka obrestuje, je gotovo zelo pametno, da se dene v nameravano delniško podjetje, kjer bo varno in dobičkonosno naložen. Zato vas vabimo, da vzamete več delnic po 500 K. Izvolite poslati po pošti na naslov: Jadranska banka, podružnica v Ljubljani — ali pa na naslov Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani ali njene podružnice. Če kdaj, je sedaj treba delati, da se naš narod gospodarsko osamosvoji in povzdigne. S tem namenom smo se lotili tega podjetja. — Pripravljali odbor delniške družbe „Triglav“ v Ljubljani.

Raznoterosti.

Poziv začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani podjetnikom glede vplačila zavarovalnin. Vsi podjetniki na ozemlju kraljevine SHS, ki so bili poprej člani delavskih zavarovalnic zoper nezgode v Gradcu ali Trstu, se pozivljajo, da takoj vplačajo vse zaostale kakor tudi tekoče zavarovalnine za drugo polletje 1918, v kolikor jih niso vplačali še prejšnjim zavarovalnicam, potem čekovnega urada SHS v Ljubljani na čekovni račun št. 306 začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani. Položnice je zahtevati pri zavarovalnici, Turjaški trg 4. Ob enem z vplačilom je vpslati zavarovalnici tudi preračun za tisto prispevno dobo, za katero se je vplačala zavarovalnina.

Poziv začasnega občega pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani službodavcem glede vplačevanja zavarovalnin. Vsi službodavci na ozemlju kraljevine SHS, ki so bili poprej člani deželnih uradov občega pokojninskega zavoda za nameščence v Gradcu in Trstu, se s tem pozivljajo, da takoj vplačajo vse zaostale premirje, v kolikor jih niso vplačali še prejšnjim deželnim uradom, in da tudi vnaprej redno vplačujejo mesečne zavarovalnine potom poštnega čekovnega urada SHS v Ljubljani na čekovni račun št. 307 začasnega občega pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani. Položnice je zahtevati pri zavarovalnici, Turjaški trg 4. Ob enem z vplačilom je obvestiti pokojninski zavod, za katere mesece in za katere nameščence se je vplačala zavarovalnina.

Nemško poslaništvo na Dunaju je sporočilo, da more le oni prekoračiti državno mejo Nemčije, ki ima naslednje listine: 1. potni list, ki ne sme biti starejši kot eno leto; 2. dovoljenje policijske oblasti iz onega kraja v Nemčiji, kjer je dotičnik pred vojno delal, da se sme priseliti v Nemčijo; 3. izkaz, da dobi v resnici službo rudarja v dotičnem kraju v Nemčiji. Brez teh izkazov obmejne oblasti v Nemčiji nikogar ne puste čez mejo in to radi težkoč v prehrani in prometu.

Književnost in umetnost.

Naznanilo. Šole in izobraževalna društva kakor tudi gojitelje domače glasbe opozarja podpisane, da je sestavil za uporabo pri proslavi zgodovinskega dogodka ujedinjenja narodov Slovencev, Hrvatov in Srbov lahko izvedljivo spevigr „Živela troimena Jugoslavija!“ ki pride kmalu na svetlo, ako se oglasi dovoljno število naročnikov. Delce obsega petje (s spremljevanjem klavirja ali harmonija) in deklamacije ter se lahko uporabi pri vsaki patriotični prireditvi. Morebitna naročila naj se kmalu pošljejo na naslov podpisance. Cena okrog 8 K. Razpošljalo se bode le po povzetju. Anton Kosi, šolski ravnatelj v Središču, Štajersko.

Listnica uredništva.

V Rožek. Niste povedali nič novega, zato Vašega dopisa nismo priobčili. Pozdrav!

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmar Mihálek**.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Kuharica

poštena in zanesljiva, ki razume vsa dela pri gospodinjstvu, išče službe v župnišču. Ponudbe pod „Jugoslovanka“ na upravništvo lista „Mir“ št. 13. (Znamka za odgovor.)

Mlinarskega pomočnika

sprejme na mutni mlin **Filip Lačen**, mlinar v Dvoru, pošta Šmihel pri Pliberku, Koroško. Plača po dogovoru, eventuelno se da mutni mlin tudi v najem.

Razglas.

Načelstvo Hranilnice in posojilnice pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah
reg. zadr. z neom. por.

naznanja, da je vsled nastalih razmer na denarnem trgu prisiljeno, obrestno mero znižati za tekoče leto od dne 1. januarja 1919 naprej do preklica za hranilne vloge na

2%

in sorazmerno tudi za posojila na podlagi postavnih določb.

Vlagatelji, kateri bi se ne strinjali z znižanjem obrestne mere, imajo na prosto dano, svoje vloge na podlagi predpisanih odpovednih rokov vzdigniti.

Pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah,
dne 20. sušca 1919.

Načelstvo.

Dobro ohranjene, skoro nove ženske jopiče, ženska krila in bluže ter skoro nov posteljnjak se zamenjajo za živila. Naslov pove iz prijaznosti upravništvo lista „Mir“ v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26.

Kuharica

v srednjih letih, poštena in ki zna dobro kuhati ter se spozna pri gospodinjstvu in kmetijstvu, išče službe v župnišču. Oglasila pod „J. O.“ se prosijo na upravništvo lista „Mir“ št. 13. (Znamka za odgovor.)

Službo občinskega tajnika

ali kakšno drugo zaupno službo išče doslužen podčastnik, ki je tudi več hrvatskega in češkega jezika. Prevzame tudi kakšno gostilno ali častniško menažo, ker lahko položi varščino in je bil sam že pri stroki ter je žena izborna kuharica. Oglasila se prosijo na **B. M.**, poštnolež. **Pliberk**.

Sadjevec

vino in kislavo razpošilja **A. Oset, p. Guštanj.**

Pozor! Slovenci! Pozor!

Trgovina z galanterijo in šolskimi ter pisarniškimi potrebščinami

Gustav Blažon

Celovec, Salmova cesta (Salmstraße) št. 1.

Imam v zalogi najfinejši pisemski papir v elegantnih mapah, pripravno za darila, vse vrste pisarniški in drugi papir, krasne umetniške razglednice. — Bogata izbira v galanteriji, kakor usnjene denarnice, nožičke, škarje, namizno orodje itd.

= Sedanjim razmeram primerne cene. =
Priporoča se za obilni obisk slovenskim posetnikom, zlasti duhovščini, inteligenci in vsemu vrlemu narodno zavednemu občinstvu.

M. Česenj, trgovina z lesenino **Kranj** (Kranjsko)

priporoča gg. trgovcem in kmetovalcem svojo zalogo lesenega poljskega orodja in lesenih izdelkov, kakor grabelj, senenih vil, cambohov, košev, vsakovrstnih korb iz protja, mlinskih sit, rešetov, različn. škafov, čebrov, kakor tudi vse lesene kuhinjske potrebščine.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddetek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.